

Beste natuurvrienden,

Met NVO vullen we de wintermaanden al eens graag met een strandwandeling. Er is geen toerist in zicht en de winterstormen zorgen voor bijzondere strandvondsten. Op **zondag 28 januari** verkenden we het **strand van Lombardsijde**, een strook van enkele kilometers breed waar de natuur vrij haar gang mag gaan. Helaas is dat de uitzondering op de regel (van opruimen en platrijden) aan onze kust. Ondanks de grijze lucht en de strakke zeebries (windkracht 5) wisten zo'n **33 NVO-ers** de weg te vinden naar het startpunt aan de Idyllelaan (wat een toepasselijke naam zeg).

Na een klein stukje door de duinen (met Noord-Amerikaanse en Zuid-Afrikaanse exoten) bereikten we het strand (*foto : WiDu*). Het viel er meteen op dat de duinen hier hun gewone groeiritme volgen. Een hoge rij aan de kant van de kustbaan, een middelhoge rij daarvoor en helemaal vooraan een lage rij nieuwe duintjes. Hier zijn dus geen bulldozers of zandopsputters nodig, de natuur bouwt hier zelf aan een degelijke kustverdediging.

Al vlug was het echter speuren naar bijzondere aanspoelsels in de hoogwaterlijn en altijd.... echt altijd... wordt je dan verrast door de vele vreemde vormen en organismen die je er kunt vinden. Wat op een bol visdraad lijkt blijken dan kolonies te zijn van vele honderdduizenden diertjes. Donkerbruine en zwarte schelpen kunnen al vele duizenden jaren oud zijn, er werd zelfs een Zwinkokkel gevonden, een soort die al 39 miljoen jaar uitgestorven is.

Na een kilometertje vechten tegen de wind draaiden we richting laagwaterlijn (*foto : RoAn*). Daar hadden we wat extra aandacht voor de golfbrekers (wat we nu correcter strandhoofden noemen). Elke **GOLFBREKER** is de standplaats van miljoenen, ja misschien zelfs miljarden, organismen. Twee grote motoren drijven al dat leven aan : de zon via fotosynthese en het microscopische plankton (ook deels plantaardig) in het zeewater. Als je weet dat veel van die golfbrekerbewoners om de 2 jaar vernieuwd worden dan mag je echt wel spreken van een dynamische omgeving.

Na een uur of twee hadden we al heel wat gezien maar merkten we ook dat niet alle vesten even winddicht waren (en niet alle schoenen even waterdicht). Tijd dus om er voor deze keer een punt achter te zetten en ons ergens te gaan opwarmen. Met z'n 21-en praatten we nog een uurtje na in "De Vierboete", een jachtclub waar we, net zoals vorig jaar, verrassend welkom bleken te zijn (*foto : Nagi*)

Naar goede gewoonte vind je in elk verslag 12 soorten met een foto en wat uitleg, dit zijn steeds soorten die we tijdens de wandeling hebben gezien. Daarbij wordt gekozen voor maximale diversiteit: zo werden in 2018, na 2 activiteiten, **24**

verschillende soorten onder de loop genomen. In totaal, sedert de start in januari 2017, zijn dat na 26 activiteiten maar liefst **314 verschillende soorten** geworden. Naast dit verslag is er aan de mail ook een soortenlijst (excel-file) toegevoegd. Daarin vind je alle organismen die tijdens NVO-activiteiten met zekerheid werden herkend en door de meeste deelnemers ook werden gezien. Die soortenteller staat in 2018 op 64 en in het totaal, tellend vanaf de NVO-start begin 2017, op **504 soorten**.

Af en toe vind je op het strand deze vreemde "doosjes". Het zijn (meestal lege) eikapsels van roggen. De specialisten kunnen aan de vorm van het kapsel en de stekels onderscheiden welke soort rog precies dit kapsel heeft gemaakt. Wij houden het veiligheids-halve op **Rog spec.** (foto : JaVa)

Eén van de grootste schelpen die je op onze stranden kunt vinden is de **Otterschelp**. Ze kunnen tot wel 15 cm lang worden. Deze soort leeft dieper in zee en spoelt daarom niet zo vaak aan. Als je ze aantreft in doublet (de beide schelpen nog aan elkaar vast) is dat dan ook een bijzondere vondst. (foto : JaVa)

De **Purperslak** verdween vorige eeuw uit onze streken. Door tributyltin in anti-fouling-verf werden alle slakken van deze soort vrouwelijk. Ondertussen werd het gebruik van deze stoffen verboden en kon de slak vanuit het zuiden terug onze kust inpalmten. Tijdens onze wandeling vonden we twee fossiele (dus volledig zwarte) exemplaren. (foto : Waarnemingen.be)

Op schelpen of andere harde voorwerpen vind je soms deze witte harde buisjes. Het zijn de lege huisjes van kalkkokerwormen. Bij de soort op de foto zie je een duidelijke scherpe rand, dit is dus de **Driekantige kalkkokerworm**. Als ze lang in ijzerhoudende grond liggen kunnen de kokers ook oranje-bruin van kleur zijn. (foto : Biopix.eu)

Wij vonden kalkkokerwormen op deze schelp, de **Wijde mantel**, een zeldzame soort. Zijn neef, de Bonte mantel, vind je wel wat vaker. Het verschil tussen beide soorten? Bij de Bonte mantel is de hoek onderaan (de punt waar de schelp samenkomt) kleiner dan 90°, bij de Wijde mantel groter dan 90°, vandaar de naam. (foto : RoAn)

Uit dezelfde familie vonden we ook een **Grote mantel**, ons exemplaar was zwart (dus fossiel). Deze soort staat in waarnemingen niet als zeldzaam aangeduid, toch zal je zo'n volledige schelp niet vlug vinden op het strand. Misschien zelfs maar "once in a lifetime". (foto : Waarnemingen.be)

Bij laag water kun je altijd wel levende exemplaren vinden van de **Schelpkokerworm**. De worm omgeeft zichzelf met een kleverige slijmlaag waar stukjes schelp worden in geplakt. Zo wordt er een beschermende koker gevormd. Soms vind je deze soort in grote groepen bij elkaar. (foto : JaVa)

Zee-egels verwacht je eerder in de Middellandse zee of in tropische wateren, toch leven er ook bij ons enkele soorten. Deze **Kleine zeeappel** is er één van, blijkbaar wordt de soort op waarnemingen.be sinds kort Gewone zeeappel genoemd. Zee-egels behoren net als zeesterren tot de stekelhuidigen. (foto : Waarnemingen.be)

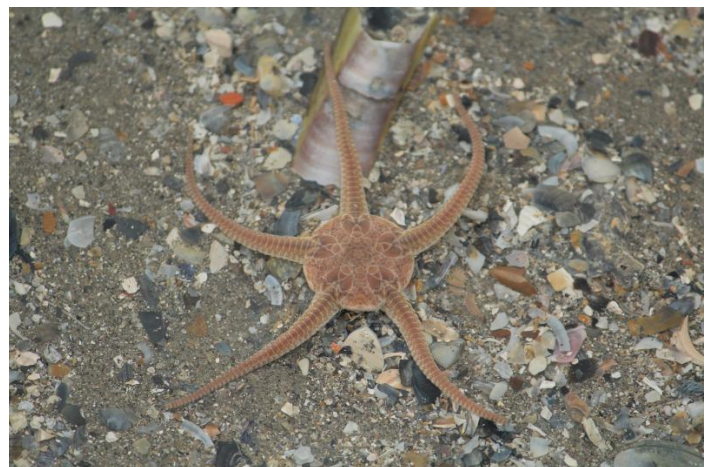
De groenwieren hebben zich binnen de wieren het best aangepast aan een lange periode boven water blijven. Je kunt ze dan ook tot hoog op de strandhoofden/golfbrekers vinden. Meestal gaat het dan over **Darmwier** (een vijftal soorten). Dit wier groeit in smalle buisjes maar dat kun je enkel zien als het wier onder water zit. (foto : Waarnemingen.be)

De kolonievormde mosdiertjes en hydroidpoliepen zijn door weinig mensen gekend. Er bestaan heel wat (moeilijk te benoemen) soorten van maar sommige maken goed herkenbare bouwsels zoals dit **Zeekantwerk** op een Mossel-schelp. In elk hokje leefde een piepklein beestje dat zich voedt met plankton (foto : JaVa)

Heel wat tweekleppige schelpen gebruiken een instroomsifo (een soort buis) om water binnen te zuigen. Via de kieuwen wordt het plankton uit het water gehaald waarna het water via de uitstroomsifo de schelp verlaat. Sommige schelpen hebben zulke grote sifo's dat de schelp permanent "opengaapt" om er plaats voor te maken. Dat kun je goed zien bij deze **Afgeknotte gaper**. (foto : JaVa)

Soms spoelen ze met grote hoeveelheden aan, deze **Slangsterretjes** (opnieuw een vijftal soorten). Vaak leven ze dan nog en merk je hoe verrassend beweeglijk ze zijn. Als je ze op hun rug legt kunnen ze zich binnen de 2 seconden omkeren. Eenmaal aangespoeld zijn ze een vogel voor de kat... of juist... een slangster voor de meeuwen... (foto : JaVa)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er is (zoals steeds) een herkansing mogelijk want op **zondag 11 februari** staat er opnieuw een boeiende natuurwandeling op de kalender.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten. NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier hopen we in 2 jaar tijd iets meer dan 40 verschillende locaties te bezoeken.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Bij carpoolen wordt wel gevraagd een kleine brandstofbijdrage te betalen aan de chauffeur van dienst.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een blog gestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten :

- **Zondag 11 februari** : strandjutten op het strand van **Raversijde**
Start om 14u00 aan het Duinenkerkje / Dorpsstraat 95 / Oostende
- **Zondag 25 februari** : Eerste lentekriebels in de **Fonteintjes**, Blankenberge (*inschrijven via mail*)
Verzamelen (carpoolers) om 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Wie dat wenst wordt om 13u40 opgepikt thv de tramhalte Duin en Zee op de Vuurtorenwijk
Ter plaatse : 14u00 thv tramhalte Duinse Polder / Kustlaan 201 / Blankenberge
- **Zondag 11 maart** : Grote Keignaert en Ouatbosje in **Zandvoorde**
Start om 14u00 op de parking van de rolschaatspiste / Egellaan / Zandvoorde (Oostende)
- **Zondag 25 maart** : Natuur op en rond de **Brugse vesten**
Verzamelen (carpoolers) om 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse : 14u00 op de hoek van het stationsplein (vlakbij Standaard boekhandel) / Brugge
- **Zondag 08 april** : Poelenonderzoek in het **Stadsrandbos**
Start om 14u00 op de hoek van Gistelsesteenweg en Grintweg / GistelseStwg 582 / Oostende
- **Zondag 22 april** : **Daguitstap naar Noord-Frankrijk**
Verzamelen (carpoolers) om 09u00 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse : nog even in beraad omdat de locaties nog niet 100% vastliggen

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte@proximus.be

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen... zijn steeds meer dan welkom via mail)